

Streszczenie rozprawy doktorskiej

Kompetencje społeczne pracowników socjalnych pracujących z osobami starszymi a ich podmiotowe uwarunkowania

mgr Aleksander Herman

Niniejsza rozprawa doktorska została poświęcona problematyce kompetencji społecznych pracowników socjalnych pracujących z osobami starszymi a ich podmiotowymi uwarunkowaniami. Podjęty temat związany jest z dynamicznie postępującym procesem starzenia się społeczeństwa i koniecznością kształcenia profesjonalnych kadr gerontologicznych. Ze względu na fakt, iż praca z osobami starszymi jest niezwykle trudna i wymagająca odpowiednich kompetencji zwrócono uwagę na ich podmiotowe uwarunkowania.

Praca składa się z siedmiu rozdziałów. Rozdział pierwszy poświęcony jest omówieniu teoretycznych podstaw pracy socjalnej z osobami starszymi. Dokonano w nim charakterystyki sytuacji społecznej ludzi starszych, współczesnych teorii starzenia się i starości, bio-psycho-społecznych konsekwencji starzenia się oraz specyfiki pracy socjalnej z osobami starszymi.

W rozdziale drugim poruszono zagadnienia dotyczące kompetencji społecznych przedstawionych w literaturze przedmiotu oraz modeli i koncepcji teoretycznych obudowujących podjętą problematykę. Scharakteryzowano ich znaczenie w procesie pomagania, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia osób starszych. Rozdział kończy się przeglądem badań z zakresu kompetencji społecznych.

Rozdział trzeci został poświęcony podmiotowym uwarunkowaniom kompetencji społecznych. Scharakteryzowano w nim ujęte w badaniach zmienne: system wartości, samoocenę, poczucie własnej skuteczności, style radzenia sobie ze stresem oraz poczucie wypalenia zawodowego u pracowników socjalnych, którzy pracują z osobami starszymi.

W rozdziale czwartym omówiono założenia metodologiczne przyjęte w badaniach własnych oraz sprecyzowano przedmiot, cel badań, problemy badawcze, hipotezy i zmienne. Znalazł się w nim opis metody, techniki i narzędzi służących zebraniu materiału empirycznego. Przedstawiono charakterystykę badanej zbiorowości pod kątem cech społeczno-demograficznych. Zaprezentowano zastosowane w pracy analizy statystyczne.

Rozdział piąty rozpoczynający empiryczną część pracy zawiera charakterystykę kompetencji społecznych badanych pracowników socjalnych pracujących z osobami starszymi. Opisano w nim wiedzę i przekonania respondentów, umiejętności radzenia sobie w sytuacjach społecznych oraz motywację do pracy. Podsumowanie rozdziału stanowi próba typologii społecznych kompetencji pracowników socjalnych do pracy z seniorami.

W rozdziale szóstym scharakteryzowano uwarunkowania społecznych kompetencji przedstawicieli zawodów pomocowych do pracy z ludźmi starszymi, którzy wzięli udział w badaniach.

Ostatni, siódmy rozdział zawiera analizę korelacji typów kompetencji społecznych pracowników socjalnych z poszczególnymi czynnikami podmiotowymi, takimi jak: system wartości, samoocena, poczucie własnej skuteczności, style radzenia sobie ze stresem oraz poczucie wypalenia zawodowego. Dokonano również weryfikacji przyjętych hipotez roboczych.

W zakończeniu podsumowano i zinterpretowano otrzymane wyniki badań własnych. Sformułowano i zaproponowano wnioski praktyczne, które znajdują swoje zastosowanie w edukacji i wsparciu pracowników socjalnych pracujących z osobami starszymi. Zaprezentowany stan i uwarunkowania kompetencji społecznych badanych respondentów odnajduje swój wymiar nie tylko poznawczy, ale przede wszystkim praktyczny. Uzyskana wiedza może stanowić ważny aspekt pomocny przy doskonaleniu i rozwijaniu umiejętności społecznych, które są pożądane w zawodach pomocowych.

Praca została zaopatrzona w bibliografię, spis tabel, rysunków i wykresów. W Aneksie zamieszczono zastosowane narzędzia badawcze w trakcie prowadzonych badań.

słowa kluczowe: *pracownik socjalny, kompetencje społeczne, osoby starsze, starość, starzenie się*

Aleksander Hermon